

Göteborgs Stad

Stadskansliet

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2011-03-29

Diarienummer 0943/10

Repronummer 96/11

Enheten för stadsutveckling och samhällsanalys

Björn Johansson

Telefon 031-3680 234

E-post: bjorn.johansson@stadshuset.goteborg.se

Förslag till biblioteksplan för Göteborgs Stad

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen hemställer till kulturnämnden att genomföra utredning i enlighet med punkterna 1 till 5 under rubriken ”stadskansliets övervägande” i stadskansliets tjänsteutlåtande.

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

2. Kulturnämndens förslag till biblioteksplan enligt bilaga 1 antas med de korrigeringar och justeringar som anges i stadskansliets tjänsteutlåtande under rubriken ”stadskansliets övervägande”.
3. Kulturnämnden får i uppdrag att vid behov föreslå kommunfullmäktige uppdateringar och revideringar i biblioteksplanen.
4. Kommunfullmäktiges uppdrag till stadsbiblioteket/kulturnämnden att samordna framtagning en biblioteksplan förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Enligt Bibliotekslagens § 7a (SFS nr:1996:1596, SFS 2004:1261) ska kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna. Några formkrav på planen anges inte i lagen. I budget för 2007 gav kommunfullmäktige Stadsbiblioteket i uppdrag att samordna framtagning en biblioteksplan. Det förslag som kulturnämnden förelägger kommunfullmäktige har varit föremål för en bred remissomgång.

Nämnden anger att den föreslagna biblioteksplanen ska ses som ett policydokument som anger färdriktning för stadens samtliga bibliotek. Genomförandet förutsätts ske av respektive huvudman. Planens förslag har samlats under fem rubriker:

1. *En ny biblioteksstruktur i staden*
2. *Det digitala biblioteket – en gemensam resurs*
3. *Skolbiblioteken som pedagogisk resurs och läsfrämjare*
4. *Biblioteket o det livslånga lärandet*
5. *Bibliotekslagens prioriterade grupper och områden*

Som en del för att förverkliga biblioteksplanen föreslår kulturnämnden att ett antal utredningar genomförs. Stadskansliet föreslår att de föreslagna utredningarna och översynerna formuleras som ett uppdrag med ett antal deluppdrag. Med utgångspunkt

från kulturnämndens samordnings- och utvecklingsuppdrag föreslår stadskansliet att kulturnämnden, med bistånd av stadskansliet och i samverkan och dialog med berörda nämnder/förvaltningar, får det sammanhållande ansvaret för utredningen med sina olika deluppdrag.

Ekonomiska konsekvenser

End el i förslaget till biblioteksplan är att genomföra utredning inom ett antal områden. Detta innebär kostnader men bedöms av stadskansliet kunna inrymmas i berörda nämnders ekonomiska ramar. Kostnader kan också komma att uppstå vid förverkligande av eventuella förslag i utredningen med dess olika deluppdrag. Förslag till finansiering förutsätts då finnas med i beslutsunderlagen.

Barn-, jämställdhets- och mångfaldsperspektivet

I såväl bibliotekslagen som i föreliggande förslag till biblioteksplan anges barn och unga, funktionshindrade samt människor med andra modersmål än svenska som prioriterade grupper för folk- och skolbiblioteken. Både med sitt utbud och som mötesplats för människor fyller biblioteken en viktig roll för främjande av mångfald och integration.

Bilaga 1: Protokollsutdrag och Förslag till biblioteksplan för Göteborgs Stad

Ärendet

I bilaga 1 till detta tjänsteutlåtande redovisas kulturnämndens förslag till biblioteksplan för antagande i kommunfullmäktige. Planen föreslås bli föremål för översyn var tredje år. Som en del i planen föreslås också ett antal utredningar genomföras.

Bakgrund

Enligt Bibliotekslagens § 7a (SFS nr:1996:1596, SFS 2004:1261) ska kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna. Några formkrav på planen anges inte i lagen.

I budget för 2007 gav kommunfullmäktige Stadsbiblioteket i uppdrag att samordna framtagning en biblioteksplan. Det förslag som kulturnämnden förelägger kommunfullmäktige har varit föremål för en bred remissomgång. Bl a byggnadsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder har fått möjlighet att yttra sig över förslaget och vissa revideringar har gjorts efter remissomgången.

Det kan konstateras att gällande bibliotekslag varit föremål för utvärdering och förslag till revideringar har överlämnats till regeringen i mars 2010. Någon proposition i frågan har dock inte redovisats från regeringen. Förslagen från utvärderingen har inte någon direkt inverkan när det gäller krav och innehåll på biblioteksplan.

Biblioteksverksamheten i Göteborgs Stad

Antalet bibliotek med Göteborgs Stad som huvudman är 25 till antalet, ett Stadsbibliotek under kulturnämndens huvudmannaskap och 24 stadsdelsbibliotek med respektive stadsdelsnämnd (SDN) som huvudman. I samtliga 10 SDN finns nu minst ett stadsdelsbibliotek. I SDN Västra Göteborg är det lokaliserat till Styrso. Kulturnämnden förfogar över två bokbussar som besöker ca 80 hållplatser. Under 2009 gjordes ca 4,1 miljoner besök i stadens bibliotek och 155 000 låntagare lånade 4,2 miljoner böcker och annan media.

Tre stadsdelsnämnder, Östra Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo och Lundby, har som resursnämnduppgift s k resursbibliotek. Resursbiblioteken har ett större utbud än stadsdelsbiblioteken, t ex av ”smal” litteratur och anpassad media för handikappade.

Utöver folkbiblioteken finns skolbibliotek med olika utformning. I bibliotekslagen anges att det inom grund- och gymnasieskolan ska finnas ”lämpligt fördelade skolbibliotek”. Denna bestämmelse upphör 2011 07 01 och överförs till skollagen, 2:36, med formuleringen ”Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek”. Bestämmelsen gäller också friskolor. Skolbibliotekscentralen hos SDN Askim-Frölunda-Högsbo har rollen som stöd för skolbiblioteken främst när det gäller media. Stadens vuxenutbildning servas av folkbiblioteken och då med ett visst projektbidrag från vuxenutbildningsnämnden.

Samtliga stadens folkbibliotek använder sig av biblioteksdatasystemet Millennium. Kulturnämnden har ett samordnande ansvar för systemet, men dess eventuella roll som kommungemensamt system behöver värderas. I systemet finns alla bibliotekens media och folkbibliotekens sammanlagda mediebestånd betraktas därför som gemensamt ur göteborgarens perspektiv. Efterfrågade medier transporteras dagligen mellan folkbiblioteken. Kulturförvaltningen finansierar transporter och omsortering av media.

Fr o m 2011 har budget för inköp av media överförs från stadsdelsnämnderna och samlats hos kulturnämnden/Stadsbiblioteket som nu i samråd med stadsdelarna svarar för inköpen. Förändringen innebär således en korrigerig av vad som anges i kulturnämndens bifogade förslag till biblioteksplan.

Förslaget från kulturnämnde, struktur och innehåll

Nämnden anger att den föreslagna biblioteksplanen ska ses som ett policydokument som anger färdriktning för stadens samtliga bibliotek. Den berör inte bibliotekens organisation eller ekonomi mer än i några specifika fall. Genomförandet förutsätts ske av respektive huvudman. Planen har tidsbegränsats till 2021 då detta år är stadens jubileumsår och en förändrad stadsbild med en ny biblioteksstruktur skulle kunna vara ett mål. Planen föreslås dock bli föremål för översyn vart tredje år.

En verksamhetsidé för folkbiblioteken i staden har utarbetats:

”Folkbiblioteken i Göteborg ska vara mötesplatser som utifrån göteborgarnas behov tillhandahåller media, information, IT-tjänster, och professionell handledning. Verksamheten ska präglas av samverkan mellan biblioteken.”

Planens förslag har samlats under fem rubriker:

6. En ny biblioteksstruktur i staden

Placering av befintliga bibliotek bör utredas för att klargöra lämpligheten. Dessutom föreslås att en tydligare biblioteksstruktur ska beaktas i samband med detaljplanearbete och blir en integrerad del i stadens planerade utveckling och tillväxt. Som en del i tydligare struktur föreslås bokbussarnas roll utredas och klargöras.

7. Det digitala biblioteket – en gemensam resurs

Ett digitalt interaktivt 24-timmaras-öppet bibliotek bör skapas. Här ska medborgarna kunna orientera sig bland en mängd media och tjänster. Samtliga digitala resurser föreslås ingå i detta bibliotek som bör få en huvudman. Samtliga IT-baserade bibliotekssystem föreslås få en systemägare.

8. Skolbiblioteken som pedagogisk resurs och läsfrämjare

En utredning beträffande skolbiblioteken föreslås genomföras. Den ska, med utgångspunkt för de nya bestämmelserna i skollagen, utforma en lokal definition för skolbibliotek. Även skolbibliotekscentralens roll bör klarläggas i utredningen liksom en modell för hur skolbiblioteksverksamheten ska integreras i undervisningen.

9. Biblioteket o det livslånga lärandet

Ekonomiska medel och ansvar för de bibliotekstjänster till vuxenstuderande föreslås varaktigt föras från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken på liknande vis som denna biblioteksverksamhet idag bedrivs i projektform. Alternativet kan vara att avtalsmodellen fortgår men att avtalen då inte ska omfatta kortare tidsperiod än tre år.

10. Bibliotekslagens prioriterade grupper och områden

Folkbiblioteken ska samverka med andra förvaltningar och organisationer för att så effektivt som möjligt nå bibliotekslagens prioriterade grupper; barn och unga, funktionshindrade samt människor med andra modersmål än svenska. Andra grupper, kan prioriteras efter lokala förhållanden samt utifrån kommunfullmäktiges mål. Folkbiblioteken ska fungera som mötesplatser för människor med olika bakgrund i syfte att främja integrationen i samhället.

Stadskansliets övervägande

Inledningsvis ska konstateras att några förändringar skett i staden som inte gällde vid utformningen av kulturnämndens förslag till biblioteksplan:

De tidigare 20 stadsdelsnämnderna har blivit 10 och i samtliga av dessa finns minst ett bibliotek. De tre sk resursbibliotek finns nu som resursnämnduppdrag hos SDN Östra Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo och Lundby och skolbibliotekscentralen finns hos stadsdelsnämnden Askim-Frölunda-Högsbo. I samtliga 10 SDN finns en sektorschef för kultur- och fritidsverksamheten som bl a har folkbibliotek inom sitt ansvarsområde.

Sammansättningen av den kulturstrategiska gruppen har förändrats i samband med etableringen av de 10 SDN. Den består nu av kulturförvaltningens chef, direktören för stadsdelsförvaltningen Majorna- Linné samt kultur- och fritidscheferna i stadsdelsförvaltningarna Askim-Frölunda-Högsbo och Norra Hisingen.

De fysiska och digitala medierna i folkbiblioteken i Göteborg är gemensamma ur användarens perspektiv. Folkbibliotekens sammanlagda mediebestånd betraktas därför som gemensamt ur göteborgarens perspektiv och är tillgängliga för låntagarna vid samtliga bibliotek. Folkbiblioteken är i detta hänseende som kommunicerande kärn och fr o m 2011 har därför mediaanslagen samlats hos kulturnämnden. I samråd med stadsdelsbiblioteken är det således stadsbiblioteket som svarar för inköpen av media.

Som en del för att förverkliga biblioteksplanen föreslår kulturnämnden att ett antal utredningar genomförs. Stadskansliet föreslår att de föreslagna utredningarna och översynerna formuleras som ett uppdrag med ett antal deluppdrag. Enligt gällande reglemente har kulturnämnden ett samordningsansvar och ska verka för utveckling av stadens kulturverksamheter. Biblioteken är en viktig del av kulturverksamheterna. Stadskansliet föreslår därför att kulturnämnden och dess förvaltning, med bistånd av stadskansliet och i samverkan och dialog med berörda nämnder/förvaltningar, får det sammanhållande ansvaret för utredningen med sina olika deluppdrag.

Uppdraget för utredningen med dess olika deluppdrag skulle således vara.

1. Tydliggöra placeringen av befintliga bibliotek med syfte att, i samråd med stadsdelsnämnderna, värdera lämpligheten för att uppnå en god biblioteksstruktur i staden. I denna del ingår också att klargöra bokbussarnas roll och redovisa modeller för utformning av ändamålsenliga skolbibliotek.
2. Föreslå former för beaktande av biblioteksservice som en integrerad del i samband med detaljplanearbete och i stadens övriga planering för utveckling och tillväxt.
3. Redovisa förslag för utformning av det ”digitala biblioteket”, kostnader och dess finansiering och huvudmannaskap. Förslag till systemägarskap för det digitala biblioteket och övrigt IT-stöd för biblioteksverksamheten ska också redovisas.
4. Ge förslag till långsiktig finansiering av och ansvar för bibliotekstjänster till vuxenstuderande.
5. Ge förslag på hur samverkan och samspel mellan arkiv, bibliotek och museer kan utvecklas och förstärkas

När det gäller eventuella förändringar i biblioteksplanen, uppdateringar eller revideringar, föreslår stadskansliet att kulturnämnden aktualiserar sådana när behov uppstår. Behovet ska således vara avgörande och inte tidpunkt, d v s inte vart tredje år som kulturnämnden föreslagit.

GÖTEBORGS STADSKANSLI

Björn Johansson

Peter Lönn

Utdrag ur protokoll**Kulturnämnden**

Sammanträdesdatum 2010-08-24

Förslag till biblioteksplan för Göteborgs Stad.**§ 115 Dnr 1214/08**

Förvaltningen har i ärendet upprättat ett tjänsteutlåtande daterat 2010-08-06.

BESLUT

Kulturnämnden hemställer att kommunfullmäktige beslutar

1. Att fastställa upprättad biblioteksplan för Göteborgs Stad att gälla t.o.m. 2021 samt föreslå att kommunfullmäktige beslutar att planen ska revideras vart tredje år.
2. Att ge kulturnämnden i uppdrag att föreslå kommunfullmäktige sådan eventuell revidering av biblioteksplanen som kan föräledas av förändringar i bibliotekslagen.
3. Att initiera särskilda översyner av skolbiblioteksverksamheten, bokbussverksamheten och bibliotekens placering i staden i enlighet med de förslag som anges i biblioteksplanen och i enlighet med skollagen SFS nr 2010:800 som gäller från och med 2010-07-01.
4. Att initiera en översyn om möjligheten att ekonomiska medel och ansvar för bibliotekstjänster till vuxenstuderande varaktigt förs över från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken alternativt att avtalsmodellen fortgår med avtal som då inte omfattar kortare tidsperiod än tre år.
5. Att initiera en utredning av kostnaderna för det digitala biblioteket samt föreslå en ramjustering av SDN:s befolkningsram och resursnämndsuppdragen till lämplig huvudman, förslagsvis kulturnämnden, som ska ansvara för det digitala biblioteket. I utredningen bör frågan om systemägarskapet för stadens olika bibliotekssystem ingå.
6. Att ge kulturnämnden i uppdrag att genomföra en separat utredning hur samverkan och samspel mellan arkiv, bibliotek och museer kan utvecklas och förstärkas.

Vid protokollet

Nils Tengdahl

2010-09-13

Ordförande

Helena Nyhus

Justerare

Lennart Widing

Göteborgs Stad

Kultur

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2010-08-06
Diarienummer 1214/08

Handläggare

Christina Persson
Telefon: 031- 36 833 47

Förslag till biblioteksplan för Göteborgs Stad

Förslag till beslut

Kulturnämnden hemställer att kommunfullmäktige beslutar

1. Att fastställa upprättad biblioteksplan för Göteborgs Stad att gälla t.o.m. 2021 samt föreslå att kommunfullmäktige beslutar att planen ska revideras vart tredje år.
2. Att ge kulturnämnden i uppdrag att föreslå kommunfullmäktige sådan eventuell revidering av biblioteksplanen som kan föranledas av förändringar i bibliotekslagen.
3. Att initiera särskilda översyner av skolbiblioteksverksamheten, bokbussverksamheten och bibliotekens placering i staden i enlighet med de förslag som anges i biblioteksplanen och i enlighet med skollagen SFS nr 2010:800 som gäller från och med 2010-07-01.
4. Att initiera en översyn om möjligheten att ekonomiska medel och ansvar för bibliotekstjänster till vuxenstuderande varaktigt förs över från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken alternativt att avtalsmodellen fortgår med avtal som då inte omfattar kortare tidsperiod än tre år.
5. Att initiera en utredning av kostnaderna för det digitala biblioteket samt föreslå en ramjustering av SDN:s befolkningsram och resursnämndsuppdragen till lämplig huvudman, förslagsvis kulturnämnden, som ska ansvara för det digitala biblioteket. I utredningen bör frågan om systemägarskapet för stadens olika bibliotekssystem ingå.
6. Att ge kulturnämnden i uppdrag att genomföra en separat utredning hur samverkan och samspel mellan arkiv, bibliotek och museer kan utvecklas och förstärkas.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i budget 2007 gett Stadsbiblioteket i uppdrag att samordna arbetet med att ta fram en biblioteksplan för Göteborgs Stad.

Ett förslag till biblioteksplan behandlades av kulturnämnden 2009-01-27 § 3 varvid ärendet återremitterades till förvaltningen efter yrkande av samtliga partier.

Ett reviderat förslag till biblioteksplan presenterades för kulturnämnden 2009-12-10 § 194 varvid kulturnämnden beslutade att remittera förslaget till instanser i enlighet med bilaga 3. En sammanställning över inkomna yttranden, inklusive kulturförvaltningens kommentarer, framgår av bilaga 2. Föreliggande förslag till biblioteksplan har till viss del reviderats utifrån inkomna yttranden.

I förslaget till biblioteksplan har särskilt frågor som rör det digitala biblioteket och skolbiblioteken tagits upp då frågor kring dessa är komplexa och även kan ses som särskilt akuta. Kulturförvaltningen föreslår därför att dessa frågor ska utredas separat. Separata utredningar föreslås även vad gäller bibliotekens placering i staden och bokbussverksamheten.

Biblioteksplanen tar i princip inte upp frågor som rör bibliotekens organisation, undantaget det digitala biblioteket, eller ekonomiska förutsättningar.

Biblioteksplanen, som är skriven i bibliotekslagens anda, ska ses som ett dokument som anger färdriktning för stadens bibliotek. Bibliotekslagen är för närvarande under översyn. En förändrad lag kan möjligen medföra att biblioteksplanen måste revideras på vissa punkter.

Ekonomiska konsekvenser

Ett antal utredningar föreslås i biblioteksplanen. Dessa kan medföra merkostnader i form av personella resurser som krävs för genomförandet av utredningarna om inte dessa resurser redan finns inom stadskansli eller förvaltningar. Dessa kostnader bedöms dock vara marginella. Kostnader kan vidare uppstå som en följd av utredningarnas resultat om beslut fattas att genomföra de förslag som framkommer i utredningarna. Det digitala biblioteket föreslås samlas under en huvudman. Kostnaderna för detta bedöms vara de samlade resurser som idag bekostar det digitala biblioteket. Här krävs alltså inga ytterligare medel, men väl en ramjustering mellan inblandade nämnder. Samma sak gäller frågan om kostnaderna för bibliotekstjänster till vuxenstudier där en ramjustering kan bli en konsekvens.

GÖTEBORGS KULTURFÖRVALTNING

Björn Sandmark
förvaltningschef

Kristina Frizell
utredningsledare

Bilagor:

- 1. Förslag till biblioteksplan för Göteborgs Stad.*
- 2. Sammanställning av remissyttranden.*
- 3. Remissinstanser.*

Förslag Biblioteksplan för Göteborgs Stad 2010 - 2021.

1 Inledning

1.1 Avgränsningar och disposition

Riksdagen har beslutat att alla kommuner ska upprätta biblioteksplaner men inte fastlagt vad en biblioteksplan ska innehålla.

Förslag till biblioteksplan för Göteborg inleds med en kortare beskrivning av bibliotekslagen. Här finns också en översiktlig kort beskrivning av Göteborgs biblioteksstruktur idag med ett klargörande av ansvars- och beslutsnivåer. Samarbete mellan kommunala och statliga bibliotek i Göteborg belyses i detta avsnitt.

Biblioteksplanen ska ses som ett policydokument som anger färdriktning för stadens samtliga bibliotek. Planen är skriven i bibliotekslagens anda och efterlyser därför en starkare fokusering mot vissa prioriterade grupper. Bibliotekslagen efterlyser också ett starkare och tydligare samarbete mellan bibliotek och övriga kommunala verksamheter, något som biblioteken i Göteborg har stora möjligheter att utveckla inom nuvarande organisatoriska ramar.

Denna plan tar inte upp frågor som rör bibliotekens organisation eller ekonomi mer än i några specifika fall. Den beskriver eller kommenterar inte heller det stora och omfattande arbete som idag bedrivs på biblioteken i Göteborg. För den som vill fördjupa sig i det arbetet hänvisas till de verksamhetsplaner och löpande rapportering som sker kontinuerligt till de olika huvudmännen.

Det är underförstått att ansvaret för genomförandet av biblioteksplanen ligger på dem som idag har ansvar för de olika biblioteken i staden. Då biblioteksverksamhet är mycket komplex och omfattar många olika verksamhetsformer och målgrupper har inte alla aspekter kunnat lyftas fram och behandlas i denna plan, utan endast de som just nu framstår som mest aktuella och viktiga. Av den anledningen poängteras i denna första biblioteksplan för Göteborg särskilt frågorna gällande ett gemensamt digitalt bibliotek och skolbibliotekssituationen.

Biblioteksplanen har begränsats i tid till 2021 då detta år är stadens jubileumsår då en förändrad stadsbild med en ny biblioteksstruktur skulle kunna vara ett mål.

1.2 Bibliotekslagen

Bibliotekslagen, som tillkom 1996 och reviderades 2004, reglerar förhållandet mellan bibliotek i landet som har olika huvudmän, kommuner, landsting eller staten. (Bibliotekslagen SFS nr:1996:1596, SFS 2004:1261). Den definierar också vilka målgrupper som biblioteken ska prioritera.

Tilläggsparagrafen 7a (SFS 2004:1261) uppdrar åt kommuner och landsting att anta planer för biblioteksverksamheterna. Samarbetet mellan de olika bibliotekstyperna som har olika huvudmän och olika målgrupper – formuleras i bibliotekslagens § 10.

Bibliotekslagen är under utredning. Utredningen ska presenteras våren 2010.

1.3 Göteborgs bibliotek 2010

Göteborgs bibliotekslandskap är rikt och varierat. De allmänna kommunala biblioteken kallas gemensamt för folkbiblioteken i Göteborg. Det finns stadsdelsbibliotek i 18 av de 20 stadsdelsnämnderna och ett stadsbibliotek samt två bokbussar under kulturnämnden. Stadsbibliotekets och stadsdelsbibliotekens verksamhet riktar sig till alla medborgare. Folkbiblioteken utgör idag, sett ur användarens perspektiv, ett gemensamt digitalt bibliotek på stadens webbplats goteborg.se.

Årliga verksamhetsplaner upprättas för de olika biblioteken i enlighet med balanserad styrning i Göteborgs stad. Folkbiblioteken har dock genomfört en gemensam "Översikt" och tagit fram en gemensam verksamhetsidé. Ett gemensamt styrkort är under revidering.

1.4 Verksamhetsidé

Folkbiblioteken i Göteborg ska vara mötesplatser som utifrån göteborgarnas behov tillhandahåller media, information, IT-tjänster, och professionell handledning.

Verksamheten ska präglas av samverkan mellan biblioteken.

Beslut i kulturstrategiska gruppen 2007.

1.5 Ansvars- och beslutsnivåer

Ansvars och beslutsordning för folkbiblioteken följer stadens organisation. Kommunfullmäktige beslutar om de olika ramarna till respektive nämnd. Kommunfullmäktiges budget anger dessutom ekonomisk ram för resursnämndsuppdragen som innefattar resursbibliotek till SDN Lundby för Hisingens bibliotek, till SDN Frölunda för verksamheten i Frölunda Kulturhus inklusive resursbiblioteket där samt till SDN Kortedala för Kortedala resursbibliotek.

Kulturnämndens reglemente anger att nämnden handhar, utöver Stadsbiblioteket, de övriga verksamheter inom biblioteksverksamheten som tillagts nämnden genom särskilt beslut av kommunfullmäktige. Detta kan t ex gälla systemansvar och ansvar för bibliotekskatalogen. Dessa uppgifter ska inte betraktas som resursnämndsuppgifter. Kulturnämnden beslutar om avgifter kopplade till biblioteksdatasystemet Millennium för samtliga folkbibliotek i staden. Kulturnämnden, eg. den tidigare biblioteksnämnden, har också beslutat att en del av Stadsbibliotekets kostnader för medieinköp ska gå till inköp av medier till nya förskolor i stadsdelarna. Stadskansliet hanterar administrationen kring statsbidraget för inköp av medier till barn och unga.

Biblioteken är organiserade på olika vis inom respektive stadsdelsförvaltning. Som regel är bibliotekschefen en enhetschef under en verksamhetschef med ansvar för en större verksamhet än enbart biblioteket. Eftersom ett antal verksamhetsbeslut måste fattas gemensamt för alla folkbibliotek har en särskild beslutsgrupp, Kulturstrategiska gruppen, bildats. Gruppen består av stadsdelscheferna i Lundby, Frölunda, Kortedala och Örgryte samt kulturförvaltningens chef. De i Kulturstrategiska gruppen ingående stadsdelscheferna har fått mandat från övriga stadsdelschefer att fatta långtgående gemensamma beslut rörande biblioteksfrågor för samtliga stadsdelar. De biblioteksbeslut som fattas i denna grupp är ofta av karaktären att samtliga bibliotek måste vara överens för att en åtgärd ska kunna genomföras eller som är utanför bibliotekschefernas beslutsmandat. Ärenden till Kulturstrategiska gruppen förbereds av

en beredningsgrupp bestående av verksamhetschefer med ansvar för bibliotek i motsvarande förvaltningar. Kulturstrategiska gruppen med beredningsgrupp genomgår en översyn vad avser roll och deltagare i samband med ny SDN-organisation.

Cheferna på stadsdelsbiblioteken och Stadsbiblioteket träffas regelbundet för informationsmöten där också vissa mindre beslut fattas i frågor där man kan uppnå någorlunda konsensus. Kan inte konsensus uppnås så förs frågan till Kulturstrategiska gruppen. Då kulturförvaltningens IT-enhet äger systemansvaret för biblioteksdatasystemet Millennium, vilket inte betraktas som ett kommungemensamt system, så kan Stadsbiblioteket i vissa frågor kopplade till biblioteksdatasystemet ensamt besluta. Stadsbiblioteket står för huvuddelen av kostnaderna för biblioteksdatasystemet och kostnader för katalogen. Ansvarsfördelningen mellan kulturförvaltningens IT-enhet, Intraservice och lokala IT-funktioner ska förtydligas. Frågor som rör det digitala biblioteket är oftast av karaktären att antingen är alla med eller ingen.

På varje folkbibliotek beslutas enskilt om inköp av medier. Det samlade mediebeståndet på stadens folkbibliotek betraktas emellertid som gemensamt sett ur användarens perspektiv. Medierna kan reserveras fritt av alla användare oavsett var de är inköpta. Stadsbiblioteket står för kostnaderna av transporter mellan biblioteken.

Det digitala biblioteket är de samlade biblioteksresurser och bibliotekstjänster som finns i digital form. Det är t ex e-tjänster som ger möjlighet till reservationer av media och omlån men också tillgång till bibliotekskatalog, databaser, nedladdning av e-litteratur och musik samt digitala talböcker. Det är också tillgång till information via Internet och handledning i informationsmängderna av bibliotekarier via chatt och e-post. Inom folkbiblioteken finansieras dessa tjänster och resurser i huvudsak lokalt ifrån men uppfattas av användaren ha en avsändare. Övriga biblioteks e-resurser t ex universitetsbibliotekens är delvis tillgängliga för allmänheten. Stadens digitala utbildningsbibliotek och skola finns i ett eget system Hjärntorget.

Bokbussverksamheten är organiserad inom Stadsbiblioteket. Då verksamheten bedrivs i stadsdelarna ska samråd med berörda stadsdelar ske vid förändringar i verksamheten.

Stadsdelsnämnderna har det övergripande ansvaret för grundskolornas bibliotek och utbildningsnämnden för gymnasieskolornas. Ett utbildningsbibliotek är en pedagogisk resurs och ytterst ligger ansvaret för utbildningsbiblioteken och deras integrering i det pedagogiska arbetet på varje skolas rektor. Skolbibliotekens målgrupp är elever och lärare vid den egna skolan. Biblioteksservice till vuxenstudier ges av folkbiblioteken, som ett projekt med bidrag från vuxenutbildningsförvaltningen. I Göteborg finns som stöd för skolbiblioteken en skolbibliotekscentral som är lokaliserad till stadsdelsförvaltningen Frölunda. Samtliga stadsdelsförvaltningar ska bidra ekonomiskt till skolbibliotekscentralen.

De flesta friskolor saknar eget skolbibliotek och använder sig därför av folkbiblioteken. I några fall har andra låneregler än de som gäller för kommunala skolor diskuteras. Sådana beslut fattas lokalt.

Det finns inga särskilda vuxenutbildningsbibliotek i staden. Vuxenutbildningsförvaltningen bidrar istället årligen med ekonomiska medel till folkbiblioteken för att dessa ska upprätthålla biblioteksservice riktad till

vuxenstuderande. Folkbiblioteken driver för dessa ekonomiska medel ett projekt där de folkbibliotek som ligger där de vuxenstuderande bor utgör lär-miljöer.

1.6 Övriga bibliotek

På de fyra kommunala museerna som är organiserade inom kulturförvaltningen finns det bibliotek. Dessa är att betrakta mer som forsknings- och förvaltningsbibliotek och är tillgängliga i olika grad för allmänheten.

Det finns ett förvaltningsbibliotek för stadens tjänstemän som de förvaltningar som vill utnyttja bibliotekets tjänster bidrar ekonomiskt till. Biblioteket benämns Traktörens bibliotek och drivs idag av regionarkivet.

I Göteborg finns också universitetsbiblioteket vid Göteborgs universitet med ett antal lokala bibliotek samt Chalmers bibliotek. Forskare, universitetslärare och studenter är primär målgrupp för forskningsbibliotekens samlingar och arbetsinriktning. De statliga biblioteken omfattas inte av bibliotekslagens krav på biblioteksplan, men ska enligt lagen samverka med andra bibliotek genom att ställa sina samlingar till förfogande via fjärrlån.

Universitetsbiblioteket är ett allmänt bibliotek vilket innebär att även de som inte verkar vid universitetet har tillgång till de fysiska samlingarna. Avtal med databasleverantörerna innebär dock att allmänheten inte kan få tillgång till universitetsbibliotekets databaser. Studenter använder sig i hög utsträckning även av folkbiblioteken som studieplats och för medielån. Folkbiblioteken köper in medier som är av intresse både för allmänhet och studerande. Detta innefattar även ren kurslitteratur. Sett ur användarens perspektiv är det relativt ointressant vem som är huvudman för den biblioteksverksamhet man väljer att använda.

1.7 Samverkan mellan bibliotek med olika huvudmän

Försök till samverkan mellan bibliotek med olika huvudmän pågår för närvarande inom ramen för det s.k. *Sverigebiblioteket* som tillkommit på initiativ från Kulturrådet och Kungliga biblioteket (KB). Ytterligare ett steg i denna riktning finns angivet i kulturpropositionens (2009) förslag att Kungliga biblioteket utöver sitt huvuduppdrag som forskningsbibliotek, får ett särskilt uppdrag att främja samverkan mellan bibliotek med olika huvudmän. Det gäller i första hand biblioteksinfrastrukturfrågor som fjärrlån och katalogarbete. Stadsbiblioteket i Göteborg samarbetar med högskolebiblioteken och Kungliga biblioteket i den nationella biblioteksdatan LIBRIS.

Kultur i Väst, regionbiblioteket inom Västra Götalandsregionen ansvarar via stadsbiblioteket i Göteborg och Borås stadsbibliotek för fjärrlåneverksamheten vilket bland annat innebär att man ser till att medborgarna får tillgång till även de statligt finansierade bibliotekens samlingar. Det är dock inte möjligt att fjärrlåna medier från universitetsbiblioteket till användare vid folkbiblioteken inom Göteborgs stad. Universitetsbibliotekets motiv för detta är att man inte anser det vara ekonomiskt försvarbart att skicka runt medier med post eller bud i staden då alla medborgare är välkomna att nyttja universitetsbibliotekets fysiska samlingar på plats. Kultur i Väst, regionbiblioteket ansvarar också för att upprätthålla ett nätverk, "Nätverk för kunskap" som är ett samarbete mellan samtliga forsknings- och högskolebibliotek och de största kommunala biblioteken i Västra Götaland. För närvarande pågår inget övrigt

kontinuerligt samarbete mellan universitetsbiblioteket vid Göteborgs universitet och Chalmers bibliotek och folkbiblioteken. Visst kompetensutbyte sker dock.

2 Biblioteksplan för Göteborgs stad 2010 – 2021 Förslag

I förslag till biblioteksplan för Göteborgs stad finns ett antal åtgärder som ska genomföras under den tid som planen gäller. Ansvariga för genomförandet är de som ansvarar för biblioteksverksamheten i staden så som det har beskrivits i inledningen. Kvaliteten i all biblioteksverksamhet är beroende av att biblioteken kan följa förändringar i omvärlden. Eventuella revideringar av planen bör därför ske vart tredje år.

2.1 En ny biblioteksstruktur i staden

- Placeringen av folkbiblioteken i staden ska utredas.
- Folkbibliotekens placering ska beaktas i detaljplanearbetet i staden.
- En ny biblioteksstruktur ska planeras på sikt, integrerad i stadens planerade utveckling och tillväxt. Den framtida utvecklingen av kollektivtrafiken måste beaktas i denna planering. Strukturöversyn och placeringsutredning är till stor del oberoende av organisationen i staden. Strukturen ska bygga på nuvarande indelning i tre nivåer men möjligen med nya benämningar för att markera en ny struktur:

Nivå 1: Ett antal lokala bibliotek som ligger på gångavstånd från tätbebyggelse, gärna integrerade med annan samhällsservice i närområdet.

Nivå 2: 4 resursbibliotek - förslagsvis placerade i Västra Frölunda, Gamlestaden, Angereds Torg och Backaplan. Dessa resursbibliotek ska erbjuda generösare öppettider, fler medier och högre service än vad de lokala biblioteken kan erbjuda. De kan eventuellt få skilda profiler så att ett av dem utvecklar en kvalificerad service till ungdomar, och ett annat, t ex nuvarande Kortedala resursbibliotek – men i framtiden möjligen Gamlestans bibliotek, får ansvar för att skapa kompetens och kunskap kring integration och mångfald i biblioteksarbetet. Genom att skapa specialistkompetens inom skilda inriktningar inom biblioteksområdet kan dessa resursbibliotek bli utvecklingscentrum för andra bibliotek i staden. Resursbibliotekens uppdrag ska utformas i dialog med de bibliotek som ingår i resursbibliotekens geografiska områden. Benämningen resursbibliotek anger den koppling som finns mellan dessa biblioteks resursnämndsuppgifter och budgettilldelning utanför befolkningsansvaret.

Nivå 3: Stadsbiblioteket får ansvar för drift, upphandling och utveckling av samtliga biblioteks digitala tjänster. Det digitala biblioteket är redan i realiteten en central resurs sett ur ett användarperspektiv. Stadsbiblioteket får också ansvar för att samordna och utveckla övriga tjänster som inte kan erbjudas av resursbiblioteken t ex marknadsföring.

- Bokbussarnas roll ska utredas. Ska de arbeta kompletterande eller kompenserande?
- De ekonomiska resursmedel som i dag tillförs stadsdelarna med resursbibliotek som resursuppdrag ska på sikt användas till att skapa tydligare resursbibliotek med tydliga uppdrag.
- I planeringen av en ny biblioteksstruktur ska också generösare öppettider beaktas, och möjligheten till en gemensam personalpool utredas.
- Göteborgarnas jämlika tillgång till medier ska garanteras av att mediebestånden vid de olika folkbiblioteken betraktas som gemensamma.

2.2 Det digitala biblioteket – en gemensam resurs

- Inom ramen för stadens nya portal, goteborg.se, ska ett 24-timmars- öppet och interaktivt bibliotek skapas. Här ska medborgaren t ex kunna orientera sig i utbudet, låna om sina böcker, ladda ner dokument, tidskriftsartiklar, ljudböcker, filmer och musik. I detta bibliotek ska information och medier från folkbiblioteken samlas. Det digitala biblioteket ska även ge tillgång till e-medier och databaser.
- Ett gemensamt digitalt bibliotek innebär att samtliga digitala resurser vid folkbiblioteken förs samman hos en huvudman.
- En systemägare utses för alla bibliotekssystem i staden.
- Det digitala biblioteket ska vara tillgängligt och interaktivt och anpassat att användas i t ex mobiltelefonen. Användarna ska ha möjlighet att bidra med innehåll i det digitala biblioteket. Det digitala biblioteket ska anpassas till användare med olika funktionshinder och vara tillgängligt på flera språk än svenska. Det ska ta stor hänsyn till barn och ungdomars behov.
- På sikt ska tjänsterna i Göteborgs digitala bibliotek samspela med de informationsresurser som studenter och forskare i dag erhåller från Göteborgs forsknings- och högskolebibliotek.
- Museernas biblioteks synlighet i det digitala biblioteket ska utredas.

2.3 Skolbiblioteken som pedagogisk resurs och läsfrämjare

- Inom grundskolan och gymnasieskolan ska det finnas lämpligt fördelade skolbibliotek i enlighet med bibliotekslagens skrivning. En lokal definition av detta bör ingå i den utredning av skolbiblioteksverksamheten som enligt denna biblioteksplan föreslås ske. Utredningen skall ske i enlighet med skollagen (SFS 2010:800) och dess skrivning ”att alla elever oavsett om de går i kommunal eller fristående skola, ska ha tillgång till skolbibliotek. Detta gäller även särskolor, specialskolor och sameskolor”.

- Ett skolbibliotek ska ses som en pedagogisk resurs och integreras i det pedagogiska arbetet på varje skola. En modell som visar i vilken grad skolbiblioteksverksamheten är integrerad i undervisningen bör formuleras i samband med en översyn av skolbiblioteksverksamheten och således ingå i det uppdraget.
- Som stöd för skolbiblioteken ska en skolbibliotekscentral finnas. Centralen ska vara en pedagogisk resurs för elever och lärare vid grundskola och gymnasium och utgöra ett komplement till det egna skolbiblioteket. Skolbibliotekscentralen ska erbjuda regelbunden fortbildning kring IKT och bibliotekets roll i undervisning och lärande. Skolbibliotekscentralen ska samarbeta med skolbibliotek, folkbibliotek och Centrum för skolutveckling.
- På sikt ska ett gemensamt digitalt bibliotek för folk- och skolbiblioteken tillskapas för att göra samlingarna tillgängliga för elever och lärare. Det finns inte något formaliserat samarbete mellan grundskolornas och gymnasieskolornas bibliotek och de olika skolorna har olika lösningar när det gäller val av IKT-lösningar. Elever i kommunala skolor och friskolor ska ha möjlighet att tillgodogöra sig bibliotek som pedagogisk resurs samt som läsfrämjare.
- Kvaliteten på skolbiblioteken varierar kraftigt i staden. En översyn ska därför göras. Skolbiblioteksöversynen ska ha ett tydligt barnperspektiv samt säkerställa att tillgången till skolbibliotek likställs. Skolbibliotekscentralens roll bör ingå i den utredning av skolbiblioteken som föreslås.

2.4 Biblioteket i det livslånga lärandet

- Vuxenstuderande som t ex SFI-studerande ska kunna utnyttja folkbiblioteken som studiebibliotek. Ekonomiska medel och ansvar för de bibliotekstjänster till vuxenstuderande ska därför varaktigt föras från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken på liknande vis som denna biblioteksverksamhet idag bedrivs i projektform. Alternativt bör avtalsmodellen fortgå men avtalen ska då inte omfatta kortare tidsperiod än tre år.

2.5 Bibliotekslagens prioriterade grupper och områden

- Folkbiblioteken ska samverka med andra förvaltningar och organisationer för att så effektivt som möjligt nå bibliotekslagens prioriterade grupper; barn och unga, funktionshindrade samt människor med andra modersmål än svenska. Målgrupper, utöver bibliotekslagens prioriterade grupper, kan prioriteras efter lokala förhållanden samt utifrån Göteborgs stads kommunfullmäktiges mål.
- Folkbiblioteken ska tillhandahålla information, litteratur, andra medier samt aktiviteter för de prioriterade grupperna. Specialmedier med hög tillgänglighetspotential ska erbjudas.
- Folkbiblioteken ska fungera som mötesplatser för människor med olika bakgrund i syfte att främja integrationen i samhället. Tillgängligheten ska vara hög.

Remissyttranden

Samtliga remissinstanser förutom friskolorna och Regionbibliotek Västra Götaland har inkommit med yttrande över förslaget till biblioteksplan.

Efter inkomna yttranden har biblioteksplanen reviderats på följande punkter:

- Det digitala biblioteket föreslås utredas och också särskilt vad avser frågan om en systemägare för alla bibliotekssystem. En något fylligare beskrivning av det digitala biblioteket har tillfogats bakgrundsbeskrivningen.
- Samspelet mellan arkiv, bibliotek och museer betraktas som ett separat fält. Området är viktigt, och relativt stort, varför det borde kunna utgöra underlag för en separat utredning. Planen har kompletterats med ett förslag till en sådan utredning.
- Biblioteksplanen har kompletterats med att skolbiblioteksöversynen ska ha ett tydligt barnperspektiv samt att tillgången till skolbibliotek likställs. Skolbibliotekscentralens roll ska ingå i översynen. En modell som visar i vilken grad skolbiblioteksverksamheten är integrerad i undervisning ska formuleras i samband med översynen av skolbiblioteksverksamheten.
- Ett alternativ till planens förslag att varaktigt föra medel från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken är att avtalsmodellen fortgår med avtal som inte omfattar kortare tidsperiod än tre år.
- Termen: ”närbibliotek” har bytts ut till ”lokala bibliotek” då flera remissinstanser, dock inte alla, ifrågasatt benämningen ”närbibliotek”.
- Benämningen: ”resursbibliotek” kvarstår då termen anger den koppling som finns mellan dessa biblioteks resursnämndsuppgifter och budgettilldelning utanför befolkningsansvaret. Det anges i planen att resursbibliotekens uppdrag ska utformas i dialog med de bibliotek som ingår i resursbibliotekens geografiska områden.
- I planen anges att utöver biblioteksplanens prioriterade grupper kan andra målgrupper prioriteras lokalt.
- Skrivningen om friskolelevers tillgång till biblioteksservice har omformulerats i planen.
- Några mindre revideringar och förtydliganden har skett med utgångspunkt från remissyttrandena samt omvärldsförändringar som skett sedan förslaget till biblioteksplan sändes ut på remiss.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden anser att det ska tas fram en modell som kan visa i vilken grad skolbiblioteksverksamheten är integrerad i undervisning, lärande och läsfrämjande. En sådan modell kan bli ett instrument för att höja kvaliteten på verksamheten och för att beskriva/värdera denna.

Man anser att formuleringen *En systemägare utses för alla bibliotekssystem i staden* bör förtydligas så att det anges vilka bibliotekssystem som avses. Ingår t ex universitetsbiblioteket och specialbibliotek av olika slag? Vidare frågar man sig om det kan finnas olika lösningar för grundskolor och gymnasier och om det finns en övre gräns för hur många som kan samverka innan ett digitalt bibliotek blir ohanterligt. Nämnden är dock positiv till visionen om en enda systemägare och en gemensam katalog under förutsättning att det beaktas att allmänheten inte har tillträde till skolbiblioteken.

Nämnden välkomnar en översyn av skolbiblioteksverksamheten. Översynen bör ledas av en meriterad vetenskaplig ledare.

Kommentarer:

En modell som visar i vilken grad skolbiblioteksverksamheten är integrerad i undervisning m.m. borde kunna formuleras i samband med en översyn av skolbiblioteksverksamheten och således ingå i det uppdraget. Biblioteksplanen föreslås därför kompletteras på denna punkt.

Vad gäller avsnittet om en systemägare för alla bibliotekssystem föreslås att det sker ett förtydligande i planen och en något fylligare beskrivning av det digitala biblioteket.

Vuxenutbildningsnämnden

Vuxenutbildningsnämnden instämmer i behovet av långsiktighet i biblioteksarbetet. Nämnden avslår dock planens förslag att nuvarande samverkan mellan biblioteken och vuxenutbildningsnämnden permanentas genom att ekonomiska medel varaktigt förs över från vuxenutbildningsnämnden till folkbiblioteken istället för att som idag regleras med ettåriga avtal mellan parterna. Nämnden anser det angeläget att de även fortsättningsvis kan styra och bedöma den avsatta resursen utifrån den uppföljning som regelbundet görs. För att tillgodose bibliotekens behov av långsiktighet föreslår man istället att det tecknas längre avtal än nuvarande ettårsavtal. Avtalen ska stämmas av årligen och också kunna hävas om någon av användarparten inte uppfyller sina skyldigheter.

Kommentarer:

Långsiktighet torde vara värdefullt för båda parter. Om avtalsmodellen ska fortgå bör avtalen inte omfatta kortare tidsperiod än tre år.

Sociala resursnämnden

Sociala resursnämnden tillstyrker förslaget till biblioteksplan eftersom biblioteken är en viktig resurs i det sociala arbetet. Nämnden yttrar sig inte vidare över planens innehåll.

Stadsbyggnadskontoret

Yttrandet har skett i samråd med byggnadsnämndens presidium.

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att biblioteksstrukturen integreras i stadens utveckling och tillväxt. Planens förslag till lokalisering av närbibliotek och resursbibliotek i strategiska knutpunkter anser man stämmer väl med översiktsplanens inriktning. Kontoret framför att resursbiblioteken kan bli ett starkt tillskott i föreslagna knutpunkter.

Kontoret framför vidare att man gärna medverkar i en fortsatt utredning om bibliotekens placering i staden. Man välkomnar en fortsatt diskussion om bibliotekens behov för att kunna beakta detta i detaljplaneringen.

Kommentarer:

Stadsbyggnadskontorets medverkan i en fortsatt diskussion om bibliotekens behov ses som ytterligt värdefullt eftersom kontoret har översikt och kunskap om staden som helhet. Stadsbyggnadskontorets medverkan i den utredning om folkbibliotekens placering som föreslås i planen välkomnas därför.

Föreningen Folkbibliotekens Vänner

Ej remissinstans.

Föreningen menar att biblioteksplanen bör vara förankrad i de tre Unesco-manifest för folkbibliotek, skolbibliotek och mångkulturell biblioteksverksamhet som finns. Planen bör också knyta an till kommunens budgetskrivelse och andra styrande dokument. Man påpekar också att det är aktuellt med revidering av bibliotekslagen och skollagen och nytt nationellt uppdrag för Kungliga biblioteket varför det vore bra att avvakta dessa beslut innan beslut fattas om biblioteksplanen.

Vid sidan av det digitala biblioteket och skolbiblioteket bör det mångspråkiga biblioteket prioriteras i planen. Folkhögskolebiblioteken är helt bortglömda. Det ekonomiska bidraget från vuxenutbildningsförvaltningen är inte tillräckligt eftersom det enbart går till några få bibliotek.

Folkbibliotekens uppdrag kontra högskolebibliotekens uppdrag måste klargöras.

Resursbibliotekens viktigaste uppgift är att bistå med kompetens men fr.a. medieresurser. Stadsbibliotekets basfunktion inom stadens bibliotekssystem måste lyftas fram tydligare.

Slutligen påtalar föreningen fördelarna med en samlad organisation för stadens folkbibliotek under en förvaltning. En översyn av biblioteksstrukturen i staden bör behandla detta förslag seriöst. Vid en översyn av skolbiblioteksverksamheten bör även skolbibliotekscentralen utredas och ifrågasättas.

Kommentarer:

Kulturförvaltningen instämmer i att biblioteksplanen bör uppdateras med anledning av nya utredningar och beslut som fattats under senare tid. Till viss del är detta dock beroende av hur lång tid det tar innan nya beslut angående t ex lagar har fattats.

Varje folkbibliotek strävar efter att erbjuda ett utbud som är mångspråkigt. Årligen köps ett stort antal medier in på andra språk än svenska och programutbud utformas också utifrån ett mångkulturellt perspektiv. Förvaltningen anser att detta inte behöver betonas särskilt i biblioteksplanen.

Ansvar för folkhögskolebiblioteken åvilar regionen varför de bör behandlas i en regional biblioteksplan.

Kulturförvaltningen har inte mandat att föreslå hur stadens bibliotek ska organiseras eller vilket huvudmannaskap de ska ha varför det inte behandlats i planen. Förvaltningen instämmer i att även skolbibliotekscentralen bör behandlas i en översyn av skolbiblioteken och ser detta som en självklar del i utredningsuppdraget.

SKTF

Ej remissinstans.

SKTF beklagar att kulturförvaltningens uppdrag inte omfattat huvudmannafrågan då det är SKTF:s absoluta mening att folkbiblioteksverksamheten ska ha kulturnämnden som huvudman. Biblioteken fungerar ofta som budgetregulator i stadsdelsförvaltningarna och detta skulle undvikas med ändrat huvudmannaskap. Även skolbiblioteken borde höra till kulturförvaltningen.

SKTF ser positivt på planen men menar att frågan är bredare än enbart biblioteksverksamhet. Medborgarservice, vuxenutbildning, föreningsliv, stadsdelsöversynen m.m. har bäring på biblioteksverksamheten, inte minst när det gäller lokaliseringar och uppbyggnad av de s.k. närbiblioteken.

SKTF ställer sig vidare frågan varför den s.k. kulturstrategiska gruppen inte förhållit sig till de biblioteksnedläggningar som diskuterats i ett antal stadsdelar.

Man påpekar att den nya bibliotekslagen, som är under utredning, kommer att påverka planen.

Kommentarer:

Kulturförvaltningen har inte mandat att föreslå hur stadens folk- och skolbibliotek ska organiseras eller vilket huvudmannaskap de ska ha varför det inte behandlats i planen.

Förvaltningen instämmer i att det, fr.a. när det gäller de lokala biblioteken, är viktigt att analysera vilka andra verksamheter och servicefunktioner som kan kopplas till biblioteken. Detta är emellertid främst en fråga för varje stadsdelsnämnd. Stadsbiblioteket, liksom kulturförvaltningen i övrigt, deltar gärna i en diskussion om hur man kan förstärka biblioteken och utveckla deras funktion som mötesplatser.

Kulturförvaltningen anser att biblioteksplanen bör uppdateras med anledning av nya utredningar och beslut som fattats under senare tid. Till viss del är detta dock beroende av hur lång tid det tar innan nya beslut angående t ex lagar har fattats.

Göteborgs universitetsbibliotek

Göteborgs universitetsbibliotek, nedan förkortat UB, har inga synpunkter på de områden inom planen som ligger inom stadens biblioteksorganisation utan fokuserar i sitt yttrande på de lokala samarbetsfrågorna och det lokala samarbetet mellan olika bibliotekstyper och mellan arkiv, bibliotek, och museer (ABM-samarbete).

UB konstaterar att planens visioner om ett lokalt samarbete med organisationer utanför stadens biblioteksorganisation är begränsade, i synnerhet när man beaktar att planen sträcker sig över en tolvårsperiod. Man efterlyser tydligare visioner om ett gränsöverskridande samarbete mellan arkiv, bibliotek och museer.

UB ser mycket positivt på planens förslag att det ska ske ett samspel mellan kommunens bibliotek och UB när det gäller det digitala biblioteket. Man påpekar att ett digitalt bibliotek kan ge en fokusering och internationell närvaro för olika aktörer i Göteborg. Ett sådant samspel anser man också skulle vara befrämjande för ett mera intensivt ABM- samarbete. Man poängterar att det finns tio offentliga bibliotek inom UB:s organisation, varav de flesta är lokaliserade till stadens centrum. Det innebär att allmänheten inte bara har tillgång till dessa biblioteks tryckta resurser utan även till de allra flesta av UB:s elektroniska resurser. Därutöver har UB en uppbyggd erfarenhet kring e-hantering, digitalisering och digitaliseringsutrustning.

Kommentarer:

I biblioteksplanens inledning nämns särskilt att inte alla aspekter inom biblioteksverksamheten har kunnat behandlas och lyftas fram. Planen har istället valt att fokusera på de områden som i dagsläget framstår som mest aktuella och viktiga, nämligen ett gemensamt digitalt bibliotek och skolbibliotekssituationen.

I kommunfullmäktiges uppdrag ingick inte att utreda hur samverkan och samspel mellan arkiv, bibliotek och museer kan utvecklas och förstärkas vilket måste betraktas som ett separat fält. Området är nog så viktigt, och även relativt stort, varför det borde kunna utgöra underlag för en separat utredning. Planen föreslås därför kompletteras med ett förslag till en sådan utredning.

SDN Askim

Tillstyrker förslaget till biblioteksplan med följande överväganden:

Bibliotekslagens prioriterade målgrupper bör lyftas fram ytterligare i planen så att detta bildar ett slags ingång till själva planen samt att bibliotekslagens intentioner bör utgöra tydlig grund för de prioriteringar som planen och kommande utredningar ska leda till.

Det är viktigt att stadens biblioteksstruktur planeras integrerad i stadens planerade utveckling och tillväxt samt att bibliotekens placering beaktas i detaljplanarbetet. Detta är en viktig del i arbetet med den sociala dimensionen i stadsutvecklingen. Vid utredning av bibliotekens placering bör likabehandlingsprincipen vara vägledande och biblioteksplanen bör samordnas med andra processer inom staden.

Nivåindelningen av biblioteken är positivt och närbibliotek en bra benämning. Biblioteken kan gärna vara profilerade utifrån lokala förutsättningar där bibliotekslagens prioriterade grupper och bibliotekens roll som mötesplatser särskilt beaktas.

SDN Askim ser positivt på att resursbibliotekens roll förstärks men efterlyser ett förstärkt hela-staden-perspektiv för biblioteksverksamheten. Den samordnande styrningen bör förtydligas.

Man välkomnar att planen förordar det digitala biblioteket som en gemensam resurs för hela staden samt att det digitala biblioteket får en huvudman samt att en systemägare utses för alla bibliotekssystem i staden. Utvecklingen av det digitala biblioteket bör integreras i arbetet med medborgarservice och utvecklingen av andra e-tjänster.

Översynen av skolbiblioteken välkomnas och bör genomsyras av ett tydligt barnperspektiv samt att tillgången till skolbibliotek likställs oavsett huvudman.

Kommentarer:

Kulturförvaltningen instämmer i att biblioteksplanen måste ha ett användarperspektiv och att det är tydligt att vissa målgrupper som anges i bibliotekslagen är just prioriterade.

Kulturförvaltningen menar att biblioteksplanen i sig är ett uttryck för ett hela-staden-perspektiv men att en samordnad styrning för folkbiblioteksverksamheten i Göteborg är svag och därmed också blir otydlig.

Utvecklingen av det digitala biblioteket med dess e-tjänster är de mest utvecklade e-tjänsterna på goteborg.se för närvarande och samarbete med övriga aktörer i staden vad gäller e-tjänster sker.

Biblioteksplanen föreslås kompletteras med att skolbiblioteksöversynen ska ha ett tydligt barnperspektiv samt att tillgången till skolbibliotek likställs.

SDN Backa

SDN Backa framhåller som allmän synpunkt på planen att det är positivt med samverkan mellan biblioteken och övriga kommunala verksamheter t ex medborgarkontor/medborgarservice.

Som mer specifika synpunkter framhålls att man ser positivt på planens formulering av bibliotekens verksamhetsidé. Man ifrågasätter den kulturstrategiska gruppen eftersom man menar att stadsdelar med små bibliotek inte haft någon representant i gruppen. Det bör utredas om beslutsordningen med en kulturstrategisk grupp är lämplig i den nya SDN-organisationen.

SDN Backa ser gärna en utveckling av samarbetet mellan stadens folkbibliotek och universitetsbiblioteket i syfte att förbättra service till högskolestudenter och andra vuxenstudierande. Allmänhetens möjligheter att se det gemensamma utbudet av medier samt att dessa ges tillgång till universitetsbibliotekens databaser bör möjliggöras.

Det är positivt att folkbibliotekens placering bör beaktas i det övergripande detaljplanarbetet. Det är då viktigt att bibliotekens placering beaktas i relation till en levande stadsdel, tillgång till kollektivtrafik samt läge i förhållande till förskolor och skolor. Man förutsätter att bokbussarna ses som ett komplement och ser positivt på att deras roll ska utredas.

För att kunna följa likabehandlingsprincipen i enlighet med kommunallagen menar SDN Backa att det är viktigt att man kopplat till den nya SDN-organisationen ser över folkbibliotekens resurser i syfte att upprätta en likvärdig biblioteksservice.

De digitala tjänsterna bör finnas på fler språk än svenska samt ta hänsyn till barn och ungas behov. Man ser positivt på att ta ett sammanhållet grepp på de digitala resurserna och att det utses en systemägare. Man vill dock få utrett vad som menas med ”samtliga digitala resurser”. I det gemensamma ansvaret bör utöver de digitala tjänsterna även ingå t ex inköp och utbyte av teknisk utrustning.

SDN Backa håller med om att det bör finnas lämpligt fördelade skolbibliotek men vill ha ett förtydligande vad som menas med detta. Man menar att varje grundskola och gymnasieskola ska ha tillgång till bibliotek. Man är positiv till en översyn av skolbiblioteken. Man ser positivt på en varaktig lösning när det gäller biblioteksstöd till vuxenstuderande.

Man ser positivt på att biblioteksplanen utgår från lagens utpekade prioriterade grupper.

Kommentarer:

Den kulturstrategiska gruppens stadsdelsrepresentanter har beslutats i den samlade stadsdelschefgruppen. Man har valt en representant från varje region. Centrala regionens representant kommer från SDF Örgryte och vid gruppens bildande fanns det i Örgryte ett relativt litet bibliotek: Redbergslids bibliotek. Initiativ har redan tagits hur gruppens sammansättning bör vara i den nya stadsdelsorganisationen.

Det är av licensskäl idag omöjligt för allmänheten att ta del av de databaser som universitetsbiblioteket prenumerera på. Allmänheten har dock tillgång till universitetsbibliotekets övriga medieutbud. Man kan finna UB:s katalog via webben.

Idag delas ansvar, inköp och support för IT-teknisk utrustning av Intraservice, kulturförvaltningens IT-enhet och eventuell lokal IT-enhet. Kulturförvaltningen uppmärksammar att ansvarsfördelningen bör förtydligas men kan inte besluta över helheten.

Biblioteksplanens uttryck att det bör finnas lämpligt fördelade skolbibliotek är hämtat direkt från bibliotekslagen. I planen föreslås en utredning om skolbiblioteken. Behovet av en lokal definition av ”lämpligt fördelade...” bör ingå i denna utredning.

SDN Biskopsgården

SDN Biskopsgården ser det positivt att en plan tas fram men menar att det är svårt att se de långsiktiga effekterna av planen då det i planen föreslås flera nya utredningar av olika biblioteksområden.

Man vill understryka bibliotekens betydelse som mötesplatser samt som central lärandemiljö. Man vill understryka att det är av vikt att resurserna från vuxenutbildningsförvaltningen till biblioteksservice för vuxenstuderande går direkt till det bibliotek som erbjuder tjänsten. Man menar att det är ytterst viktigt att Biskopsgårdens bibliotek inte monteras ner utan snarare utvecklas och förstärks. Man vill uppmärksamma vikten av att biblioteken utanför stadscentrum inte prioriteras ner då stadens centrum förstärks i tillväxtplaner m.m.

SDN Biskopsgården ifrågasätter om begreppet ”närbibliotek” i planen är lämpligt. Det är av stor vikt att de i planen beskrivna resursbiblioteken inte innebär en koncentration på de mindre bibliotekens bekostnad.

SDN Biskopsgården har inga synpunkter på att Stadsbiblioteket skulle få ansvar för det digitala biblioteket men vill se ett förtydligande på Stadsbibliotekets mandat i relation till stadsdelsbiblioteken för inköp av tekniska hjälpmedel t ex automater inkl. teknisk support.

Kommentarer:

I planförslaget föreslås att finansieringen av biblioteksservice till vuxenutbildningen förs från vuxenutbildningsförvaltningen till de samlade folkbiblioteken. Vilken nämnd som blir mottagare är en senare fråga.

Biskopsgårdens biblioteks utvecklingsmöjligheter är en egen angelägenhet för SDN Biskopsgården.

Kulturförvaltningen kommer att överväga termen: ”närbibliotek” då flera remissinstanser, dock inte alla, ifrågasatt denna.

Idag delas ansvar, inköp och support för IT-teknisk utrustning av Intraservice, kulturförvaltningens IT-enhet och eventuell lokal IT-enhet. Kulturförvaltningen uppmärksammar att ansvarsfördelningen bör förtydligas men kan inte besluta över helheten.

SDN Centrum

SDN Centrum håller med om att stadens biblioteksstruktur bör ses över. Man menar dock att principen att förlägga biblioteken där människor rör sig och arbetar är svår att förena med en fördelningsmodell som baseras på befolkningsunderlag i den stadsdel där biblioteket ligger. Det är viktigt att klargöra det ekonomiska och organisatoriska ansvaret vid den biblioteksstruktur som skisseras i biblioteksplaneförslaget.

SDN Centrum instämmer i planens förslag att det är nödvändigt att samla det gemensamma digitala biblioteket under en huvudman. Det måste dock ske samråd med de lokala biblioteken om de digitala tjänsterna. Det digitala biblioteket bör också innehålla lokalhistoriskt material.

Man menar att det är positivt att skolbiblioteken förs från bibliotekslagen till skollagen vilket garanterar tillsyn av skolbiblioteksverksamheten och att skolbiblioteken ses som en pedagogisk resurs. Man vill dock se ett förtydligande om skolbibliotekens roll som fortbildare kring IKT och bibliotekens roll i undervisning och lärande.

Folkbibliotekens roll för barn och unga kan inte nog betonas menar SDN Centrum.

Kommentarer:

Kulturförvaltningen instämmer i att det är två oförenliga principer som ligger till grund för resursfördelning enligt befolkningsunderlag och bedömning av lämplig bibliotekslokalisering. Det är dock denna resursfördelningsmodell som är beslutad i staden.

Planens förslag att samla det digitala biblioteket under en huvudman förutsätter enligt kulturförvaltningen samråd men också samarbete med intressenter i det digitala biblioteket.

Skolbibliotekscentralens roll bör ingå i den utredning av skolbiblioteken som föreslås.

SDN Frölunda-Högsbo

SDN Frölunda-Högsbo tillstyrker Kulturförvaltningens förslag till biblioteksplan för Göteborg Stad och menar att det är angeläget att stärka och utveckla biblioteksverksamheten i staden och därmed säkerställa medborgarnas rätt till nära, likvärdig och god biblioteksservice.

SDN Gunnared

SDN Gunnared anser att viljan att utreda placeringen av stadens bibliotek och att detta ska integreras i detaljplanearbetet är god. Särskild uppmärksamhet bör ges de bibliotek som ligger i kulturhus där man bör beakta samspelet med andra kulturaktiviteter samt den arkitektoniska utformningen av huset.

Man anser att förslaget med fyra resursbibliotek är bra men vill se en annan benämning. Man påpekar att biblioteket i Angered är klart underdimensionerat och i behov av förstärkning såväl innehållsmässigt som med större ytor. Det är bra att integrera biblioteksverksamheten med andra kommunala verksamheter t ex medborgarservice. Man lyfter också fram människors behov av ”datortek/skrivstuga” med t ex kopierings- och scannings-möjligheter. Man ställer sig frågan hur planens förslag med resursbibliotek i Gamlestaden profilerat mot integrering och mångfald är tänkt att relatera till Angered's bibliotek. Man vill inte se biblioteken som konkurrenser utan som komplement till varandra.

SDN Gunnared anser att det är viktigt att Stadsbiblioteket har en stark ställning med ansvar för drift, upphandling och utveckling av samtliga biblioteks digitala tjänster. Man understryker likabehandlingsprincipen. Man ser bokbussarnas verksamhet som kompenserande snarare än kompletterande.

Det är av vikt att det finns lämpligt fördelade skolbibliotek samt att SFI-studerande skall kunna utnyttja biblioteken.

SDN Gunnared vill ha en tydlig definition vad hög tillgänglighet innebär och påpekar att eftersom bibliotekslagen inte är en lag med stor preciseringsgrad så ökar behovet av definitioner. I samband med den nya SDN-organisationen bör förtydligande ske vad gäller bibliotekens förutsättningar och finansiering. Man pekar ut kulturhusen och t ex det faktum att Angered's kulturhus är ett resursuppdrag medan biblioteket i kulturhuset är stadsdelsfinansierat, samt detta biblioteks roll som före detta skolbibliotek till Angeredsgymnasiet. SDN Gunnared understryker barnperspektivet kopplat till tillgång till bibliotek.

Kommentarer:

Kulturförvaltningen instämmer i att bibliotek förlagda till kulturhus kan uppfattas ha en särskild roll.

Kulturförvaltningen kommer att överväga benämningen: ”resursbibliotek” då flera remissinstanser, dock inte alla, ifrågasatt denna.

Angereds biblioteks utvecklingsmöjligheter är en egen angelägenhet för SDN Gunnared.

Kulturförvaltningen instämmer i att där det passar lokalt kan vara en god idé att integrera bibliotek med t ex medborgarservice samt att människor har stort behov av de tekniska hjälpmedel som anges i remissvaret.

Biblioteksplanens resursbibliotek bör ses som kompletterande varandra oavsett placering i staden. Det är dock oklart vad SDN Gunnared menar med att bokbussarnas verksamhet är kompenserande. Innebär detta att man uppfattar det som självklart att kulturförvaltningen försörjer, via bokbuss, Gårdsten och Lövgärdet med biblioteksservice då man stängt de egna biblioteken i dessa områden? Detta bör klargöras i den utredning av bokbussarna som föreslås.

I de föreslagna utredningarna om bibliotekens placering och av skolbiblioteken kan frågorna gällande bibliotekens roll få en plats. Bibliotekens roll i den nya SDN-organisationen måste möjligen förtydligas innan denna startar, men kulturförvaltningen förutsätter att bibliotekens roll inte kommer att förändras i stor omfattning.

Det förutsätts att begreppet ”tillgänglighet” följer stadens definition av begreppet, men detta bör möjligen förtydligas.

SDN Härlanda

SDN Härlandas yttrande följer i stort SDN Gunnareds yttrande.

Man påpekar särskilt att det är viktigt att definiera ordet ”ska” i bibliotekslagens paragraf om att ”det ska finnas lämpligt fördelade skolbibliotek” för att ange hur tvingande ordet ”ska” är i lagen. Man vill också särskilt uppmärksamma att det kan innebära en risk om ekonomiska medel för bibliotekstjänster till vuxenstudierande förs över från vuxenutbildningsförvaltningen till en stadsdelsförvaltning eftersom dessa kan försvinna om denna SDF ställs inför ekonomiska besparingar.

Man efterlyser mer utvecklade formuleringar kring bibliotekens framtida roll, verksamhetsidé och vision.

Kommentarer:

Biblioteksplanens uttryck att det bör finnas lämpligt fördelade skolbibliotek är hämtat direkt från bibliotekslagen. I planen föreslås en utredning om skolbiblioteken. Behovet av en lokal definition av ”lämpligt fördelade...” bör ingå i denna utredning.

SDN Kortedala

Under arbetet med framtagande av biblioteksplan för Göteborgs stad har ett antal frågeställningar diskuterats i stadsdelarna. SDN Kortedala saknar i föreliggande förslag till biblioteksplan mycket av de visioner som fanns med i underlaget till dessa diskussioner, inte minst när det gäller biblioteket som social och kulturell mötesplats. Bibliotekens öppethållande bör öka.

Innan planen fastställs bör följande beaktas: Den av riksdagen antagna kulturpolitiken, uppdraget till Kungliga biblioteket att främja nationell utveckling och samordning och den pågående utredningen av bibliotekslagen

Stadsplaneaspekten med för folkbiblioteken strategiska placeringar är viktig och Översiktplanens strategiska knutpunkter bör beaktas vid placering av resursbiblioteken som gärna kan få en annan benämning samt profileras t ex mot integration och mångfald. SDN Kortedala ser det som mycket angeläget ur demokrati- och integrationsaspekt att en utsatt befolkning med ett växande behov av biblioteksservice och kultur kan få dessa behov tillgodosedda med hjälp av två olika varandra kompletterande biblioteksresurser i Gamlestaden respektive Angereds Centrum. Man påpekar att Gamlestaden är i ett framtidsperspektiv en bättre placering för ett resursbibliotek än Kortedala. Nuvarande bibliotek i Gamlestaden är underdimensionerat. Kortedala och Bergsjöns bibliotek har dock stor betydelse som stadsdelsbibliotek i syfte att berika invånarnas liv på olika sätt.

Det är viktigt att biblioteken följer teknikutvecklingen och att de digitala resurserna samlas hos en huvudman förslagsvis Stadsbiblioteket. En systemägare underlättar kommunikationer mellan olika bibliotekstyper.

SDN Kortedala stödjer förslaget att göra en översyn av skolbiblioteken. Stadsdelsbiblioteken bör samverka med skolbiblioteken för att höja kvaliteten på dessa. Skolbibliotekens roll i arbetet för ökad läskunnighet är av vikt för att bidra till målet om fler elever med godkända betyg. De vuxenstuderandes behov av biblioteksservice är stor och SDN Kortedala stödjer förslaget att varaktigt föra över de ekonomiska medlen för detta från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken så att den nuvarande verksamheten i projektform kan permanentas.

SDN Kortedala understryker vikten av att biblioteken samarbetar med andra kommunala verksamheter och föreningar. Man menar att de i bibliotekslagen prioriterade grupperna bör kompletteras med gruppen äldre. Begreppet tillgänglighet kräver en tydlig definition menar man.

Biblioteken skall garantera god service, kvalitet och mångfald, medverka till en meningsfull fritid och ge den enskilde t ex information, nya möten och insikter. Det är viktigt att utveckla det mångkulturella biblioteksarbetet, verka för ökad jämlikhet samt lägga ett genusperspektiv vid inköp av media och val av arrangemang.

SDN Kortedala påpekar att det är olyckligt att ett uttryck i biblioteksplanen kan tolkas som negativt; att ta emot barn från fristående skolor på biblioteken. Denna skrivning bör ses över.

Kommentarer:

I det första, av kulturnämnden återremitterade förslaget på biblioteksplan fanns mer visionära skrivningar vilka inte enligt kulturnämndens uppfattning passade i en biblioteksplan.

Kulturförvaltningen anser att biblioteksplanen bör uppdateras med anledning av nya utredningar och beslut som fattats under senare tid. Till viss del är detta dock beroende av hur lång tid det tar innan nya beslut angående t ex lagar har fattats.

Kulturförvaltningen kommer att överväga benämningen: ”resursbibliotek” då flera remissinstanser, dock inte alla, ifrågasatt denna. Biblioteksplanens resursbibliotek bör ses som kompletterande varandra oavsett placering i staden. I dagens organisation har stadsdelsnämnderna det största inflytandet över placeringen av bibliotek i respektive stadsdel.

Kulturförvaltningen kommer att överväga om gruppen äldre ska vara en lokalt prioriterad grupp vid sidan om de i bibliotekslagen prioriterade grupperna.

Det förutsätts att begreppet ”tillgänglighet” följer stadens definition av begreppet, men detta bör möjligen förtydligas.

Skrivningen om friskolelevers tillgång till biblioteksservice i förslaget till biblioteksplan kommer att ses över.

SDN Kärra-Rödbo

SDN Kärra-Rödbo ser positivt på förslaget till ökad samverkan mellan biblioteken och övriga kommunala verksamheter samt på verksamhetsidén att biblioteken är mötesplatser.

Man menar att kulturstrategiska gruppen med beredningsgrupp bör ses över i samband med den nya SDN-organisationen. Dagens organisation har inte tillräckligt uppmärksammat de mindre biblioteken. Man vill ha ett förtydligande av vad som menas med att beslut fattas i ”någorlunda konsensus” i bibliotekschefsgruppen.

Förslaget att se över biblioteksstrukturen i staden är positivt, men ordet ”närbibliotek” bör bytas ut mot lokalbibliotek. Bokbussarnas verksamhet i stadsdelarna ska vara kompletterande och inte kompensera frånvaro av lokalbibliotek. Man vill att resursbibliotekens ansvar utreds men instämmer i att de kan vara utvecklingscentrum för lokalbiblioteken i respektive område. Stadsbiblioteket bör vara huvudman för drift, upphandling och utveckling av samtliga digitala tjänster. Man ser gärna generösare öppettider och en personalpool.

Det är positivt med en systemägare för samtliga bibliotekssystem i staden. Organisationen för support bör ses över.

SDN Kärra-Rödbo vill ha ett förtydligande vad gäller ”lämpligt fördelade” skolbibliotek och vill se en utveckling av skolbiblioteken så att skoleleverna får likvärdig service i hela staden och att personalen bör vara fackutbildad. Man menar i likhet med planens förslag att ekonomiska medel för biblioteksservice till vuxenstudierande bör föras över varaktigt från vuxenutbildningsförvaltningen till folkbiblioteken.

Det är positivt att förslaget till biblioteksplan utgår från lagens prioriterade grupper men man framhåller att de ekonomiska och personella resurserna ser olika ut på folkbiblioteken och att servicen därför kan vara ojämlig. Man understryker bibliotekens funktion som mötesplats för alla och ser biblioteken som medskapare i arbetet för ökad demokrati.

Kommentarer:

Den kulturstrategiska gruppens stadsdelsrepresentanter har beslutats i den samlade stadsdelschefgruppen. Man har valt en representant från varje region. Centrala regionens representant kommer från SDF Örgryte och vid gruppens bildande fanns det i Örgryte ett relativt litet bibliotek: Redbergslids bibliotek. Initiativ har redan tagits hur gruppens sammansättning bör vara i den nya stadsdelsorganisationen.

”I någorlunda konsensus” innebär att i några mindre frågor av sådan liten dignitet att de inte gått vidare till kulturpolitiska gruppen för beslut istället beslutats i bibliotekschefgruppen trots att någon enstaka person varit emot förslaget.

Idag delas ansvar, inköp och support för IT-teknisk utrustning av Intraservice, Kulturförvaltningens IT-enhet och eventuell lokal IT-enhet. Kulturförvaltningen uppmärksammar att ansvarsfördelningen bör förtydligas men kan inte besluta över helheten.

Kulturförvaltningen kommer att överväga termen: ”närbibliotek” då flera remissinstanser, dock inte alla, ifrågasatt denna.

Biblioteksplanens uttryck att det bör finnas lämpligt fördelade skolbibliotek är hämtat direkt från bibliotekslagen. I planen föreslås en utredning om skolbiblioteken. Behovet av en lokal definition av ”lämpligt fördelade...” bör ingå i denna utredning

SDN Linnéstaden

SDN Linnéstaden framhåller bibliotekens roll som mötesplatser i enlighet med den sociala dimensionen och som ett led i utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Tillgängligheten till stadens offentliga rum ska säkerställas i kommunens planeringsarbete där biblioteksstrukturen har sin plats. Barnkonventionen framhålls.

SDN Linnéstaden framhåller att biblioteksplanens föreslagna närbibliotek inte får ha alltför begränsat utbud utan måste kunna leva upp till folkbibliotekens verksamhetsidé. Bibliotekens roll i samhället bör definieras och markeras i detaljplanarbetet. Det kan handla om ”den tredje platsen” dvs. en jämlik, tillgänglig plats där samtalet är en samlande aktivitet.

De i planen föreslagna fyra resursbiblioteken bör fokusera mer på rollen som utvecklingscenter och kompetensutvecklare än inköp av media där stadsdelsbiblioteken har egen kompetens i dagsläget. Resursbibliotekens uppdrag bör utformas i dialog med dem som ska utnyttja deras tjänster.

SDN Linnéstaden ser positivt på inrättandet av en personalpool både för att förbättra för vikarier och för att kunna underlätta generösare öppettider.

Ett gemensamt digitalt bibliotek med en huvudman kan fungera men de lokala biblioteken bör kunna påverka anskaffning av de digitala resurserna. Ett gemensamt digitalt bibliotek för skol- och folkbibliotek kan öka tillgängligheten till samlingarna menar man, inte minst då lärare och elever erbjuds bibliotek som en pedagogisk resurs. En översyn av skolbiblioteken kan skapa mer likvärdiga förutsättningar och skolbibliotekens verksamhet bör vara förankrad i stadens skolplan.

Kommentarer:

Kulturförvaltningen instämmer att resursbibliotekens uppdrag bör utformas i dialog med dem som ska använda dessa och kommer att överväga ett förtydligande av detta i planen.

SDN Lundby

SDN Lundby välkomnar att ett förslag till biblioteksplan nu föreligger och stöder i stort dess inriktning och delar. I biblioteksplanen bör dock bibliotekens roll i samhällsutvecklingen, profileringen och byggandet av det hållbara Göteborg tydliggöras och förstärkas.

SDN Lundby framhåller att Lundby är den stadsdel i staden som just nu expanderar mest. Backaplan och Knutpunkt Hjalmar kommer att bli nav för kollektivtrafik och ett Hisingens naturliga Centrum. Man ser det som självklart att t ex Backaplan ska inrymma ett stort bibliotek och andra kulturinstitutioner. SDN Lundby vill se ett kulturhus på Backaplan. Men bibliotek bör också finnas som livgivare i fler områden. SDN Lundby vill att stadens första biblioteksplan ska spela en central roll för biblioteken i byggandet av det hållbara Göteborg, tydligare fokusera på biblioteken som strategisk resurs och ytterligare lyfta fram samverkan med andra aktörer. Man vill se att verksamhetsidén revideras i denna riktning.

SDN Lundby presenterar en vision om hur biblioteken kan stödja profileringen av staden inför 400-årsjubileet, inte minst med tanke på att planen sträcker sig fram till 2021. Här inryms att man uppför en arkitektoniskt utmanande kulturbyggnad med ett centralt bibliotek i eller i anslutning till den förenade älven som ett internationellt landmärke.

Man framhåller att stadsdelsbiblioteken är beroende av att cirkulationsautomaterna och biblioteksdatasystemet fungerar tillfredställande. Förutsättningarna för den tekniska supporten bör därför utredas.

Kommentarer:

I det första, av kulturnämnden återremitterade förslaget på biblioteksplan fanns mer visionära skrivningar vilka inte enligt kulturnämndens uppfattning passade i en biblioteksplan.

Idag delas ansvar, inköp och support för IT-teknisk utrustning av Intraservice, kulturförvaltningens IT-enhet och eventuell lokal IT-enhet. Kulturförvaltningen uppmärksammar att ansvarsfördelningen bör förtydligas men kan inte besluta över helheten.

SDN Majorna

SDN Majornas yttrande är likalydande med SDN Linnéstadens.

SDN Södra Skärgården

SDN Södra Skärgården ställer sig bakom Kulturförvaltningens förslag till biblioteksplan för Göteborgs Stad med tillägget ”Att skärgårdens bibliotek får vara kvar och räknas som närbibliotek är av yttersta vikt då avstånden till fastlandet är så långa.”

Kommentarer:

Bibliotekens utvecklingsmöjligheter i södra skärgården är en angelägenhet för SDN Södra Skärgården.

SDN Torslanda

SDN Torslanda menar att ekonomiska och organisatoriska frågor har betydelse för möjligheten att leva upp till förslagen i biblioteksplanen. Inför genomförandet bör dessa frågor belysas. Ansvarsfördelningen vid revidering av planen bör klargöras.

Det är positivt att biblioteken betraktas som mötesplatser och att samverkan ska ske med andra aktörer. Man menar dock att ekonomiska nedskärningar i stadsdelarna försvårar möjligheten för biblioteken att leva upp till verksamhetsidén.

Frågan om hur beslutsnivåerna ska se ut och kulturstrategiska gruppens roll bör utredas i den framtida SDN-organisationen. Man efterfrågar en konsekvensbeskrivning av att kulturstrategiska gruppen representanter kommer från stadsdelar med regionbibliotek. Det faktum att mediebeståndet betraktas som gemensamt ur användarens synpunkt men att medieinköp sker från varje bibliotek gör att det gemensamma mediebeståndet kan urholkas vid ekonomiska neddragningar.

SDN Torslanda konstaterar att bokbussarnas hållplatser, vars utlåningsstatistik registreras på Stadsbiblioteket, kan drabba stadsdelsbiblioteken negativt om dessas utlåningsstatistik ligger till grund för resurstilldelning. Bokbussverksamheten bör utredas och ska ses som kompletterande.

Ordet ”närbibliotek” bör bytas ut till t ex lokalbibliotek. Resursbibliotekens läge bör utredas och de bör ses som utvecklingscentrum för lokala bibliotek men ej utvecklas på bekostnad av de lokala biblioteken. SDN Torslanda menar att Stadsbiblioteket bör få driftsansvar och upphandlings- och utvecklingsansvar för samtliga biblioteks digitala tjänster, men man bör också utreda om marknadsföring, information, webb, gemensamma miljösystem, kompetensutveckling och teknikansvar ska ligga centralt. Supportorganisationen för de tekniska lösningarna vill man ska utredas. Häri bör också ingå ansvar för inköp av teknisk utrustning m.m.

Stadsdelen ställer frågan vad som menas med ”lämpligt fördelade skolbibliotek”? Man framhåller att varje skola bör ha tillgång till skolbibliotek. De ekonomiska konsekvenserna måste belysas. En tidsgräns måste upprättas för tillskapandet av ett gemensamt digitalt bibliotek för folk - och skolbiblioteken med tanke på den snabba teknikutvecklingen och att planen sträcker sig ända till 2021. Man bejakar en utredning

av skolbiblioteken. Förvaltningen menar att planen får konsekvenser lokalt och att de ekonomiska förutsättningarna för bibliotekens verksamheter är mycket olika och ofta mycket begränsade.

Kommentarer:

De ekonomiska förutsättningarna för stadens alla bibliotek är en angelägenhet för varje huvudman. Vilka förvaltningar i stadens organisation som ansvarar för biblioteken är avhängigt politiska beslut om organisation. Denna biblioteksplan går därför inte in på dessa frågor. I det tjänsteutlåtande som följer med planen föreslås att kommunfullmäktige initierar de utredningar som föreslås i planen.

Den kulturstrategiska gruppens stadsdelsrepresentanter har beslutats i den samlade stadsdelschefgruppen. Man har valt en representant från varje region. Centrala regionens representant kommer från SDF Örgryte och vid gruppens bildande fanns det i Örgryte ett relativt litet bibliotek: Redbergslids bibliotek. Initiativ har redan tagits hur gruppens sammansättning bör vara i den nya stadsdelsorganisationen.

Det är oklart vad SDN Torslanda menar med att bokbussarnas statistikrapportering till kulturnämnden kan drabba stadsdelsbiblioteken negativt. Vad kulturförvaltningen känner till ligger inte utlåningsstatistiken till grund för något biblioteks resurstilldelning?

Kulturförvaltningen kommer att överväga termen: ”närbibliotek” då flera remissinstanser, dock inte alla, ifrågasatt denna.

Idag delas ansvar, inköp och support för IT-teknisk utrustning av Intraservice, kulturförvaltningens IT-enhet och eventuell lokal IT-enhet. Kulturförvaltningen uppmärksammar att ansvarsfördelningen bör förtydligas men kan inte besluta över helheten.

Biblioteksplanens uttryck att det bör finnas lämpligt fördelade skolbibliotek är hämtat direkt från bibliotekslagen. I planen föreslås en utredning om skolbiblioteken. Behovet av en lokal definition av ”lämpligt fördelade...” bör ingå i denna utredning.

Kulturförvaltningen instämmer i att planen är tänkt att gälla under lång tid men det första förslaget återremitterades av kulturnämnden bl.a. på grund av att kulturnämnden ansåg planens förslagna giltighetstid på fyra år för kort.

SDN Tuve-Säve

SDN Tuve-Säve framhåller att ett förtydligande av resursbibliotekens framtida uppdrag är önskvärt. Specialistkompetens bör ligga på Stadsbiblioteket med barnbibliotekskonsulentens funktion som förebild och innefatta t ex även en mångfaldskonsulent.

Bokbussarnas roll ska vara både kompletterande (t ex till förskolor) och kompenserande i områden som helt saknar bibliotek (t ex Säve).

Kommentarer:

Resursbibliotekens uppdrag har varit föremål för flera utredningar. I detta förslag till biblioteksplan har försök till förtydligande gjorts men det är möjligt att ytterligare förtydligande kan ske.

I kulturnämndens reglemente ingår inte att stadsbiblioteket ska tillhandahålla specialistkompetens på det nämnda viset.

SDN Tynnered

SDN Tynnered tillstyrker förslaget till biblioteksplan med ändringen att meningarna om friskolornas tillgång till folkbiblioteken sid. 5 stryks. Man ställer också frågan om vad som menas med ”lämpligt fördelade skolbibliotek”, samt betonar att skolbiblioteken ska ses som en pedagogisk resurs.

Kommentarer:

Skrivningen om friskolelevers tillgång till biblioteksservice i förslaget till biblioteksplan kommer att ses över.

Biblioteksplanens uttryck att det bör finnas lämpligt fördelade skolbibliotek är hämtat direkt från bibliotekslagen. I planen föreslås en utredning om skolbiblioteken. Behovet av en lokal definition av ”lämpligt fördelade...” bör ingå i denna utredning.

SDN Älvsborg

SDN Älvsborg menar att den föreslagna biblioteksstrukturen i tre nivåer bör övervägas utifrån teknikutveckling. Närbibliotekens betydelse kommer troligen att minska i takt med teknikutvecklingen och möjligheten till nerladdning kommer att göra det möjligt att nå i princip all den litteratur som finns på ett mindre bibliotek. Istället föreslår man, med hänvisning till skollagsförslaget, en ökad satsning på skolbibliotek som bör ersätta närbiblioteken. Likaså anser man skolbibliotekscentralens roll viktig men vill se en central finansiering av denna.

Stadsdelen menar att behovet av tryckta böcker snabbt kommer att försvinna p.g.a. av t ex förekomsten av Google-books och man efterfrågar därför en fördjupad framtidsanalys.

Tydligare barnperspektiv och mångfaldsperspektiv i biblioteksplanen efterfrågas. Dessa perspektiv ska särskilt kopplas till skolbiblioteken men också till mötesplatser för äldre.

De ekonomiska konsekvenserna inte minst för de stadsdelar som idag inte har folkbibliotek, Tynnered och Älvsborg, efterfrågas.

Kommentarer:

SDN Älvsborgs synpunkter på skolbiblioteken kan ingå i den utredning om skolbiblioteken som föreslås i planen.

Nedläggning av de mindre stadsdelsbiblioteken (närbiblioteken) beslutas av respektive SDN.

Samtliga bibliotek i stadsdelarna med undantag av resursbiblioteken finansieras idag via befolkningsramen. Detsamma skulle gälla eventuella bibliotek, folkbibliotek såväl som grundskolebibliotek, även i Älvsborg och Tynnered.

SDN Örgryte

SDN Örgryte har i princip inget att erinra mot förslaget till biblioteksplan. Förslaget om ett gemensamt digitalt bibliotek är bra. Man framhåller att placeringen av bibliotek i Göteborg är en strategiskt viktig fråga och att det är bra att deras placering beaktas i detaljplanearbetet. Då kan också viss profilering beaktas.

Örgryte instämmer i förslaget att Stadsbiblioteket bör ha ansvar för drift, upphandling och utveckling av samtliga biblioteks digitala tjänster och också kompetensutveckling inom området. Stadsbiblioteket måste då beakta ekonomiska konsekvenser för bibliotek i enskilda stadsdelar.

SDN Örgryte beslutade att inte ställa sig bakom ett förslag från stadsdelsförvaltningen Örgryte om en visionär idé om ett spektakulärt centralt bibliotek byggt som en länk över Göta Älv.

Remissinstanser – Förslag till biblioteksplan för Göteborg.

Utbildningsnämnden
Vuxenutbildningsnämnden
Sociala resursnämnden
Byggnadsnämnden
SDN Askim
SDN Backa
SDN Bergsjön
SDN Biskopsgården
SDN Centrum
SDN Frölunda
SDN Gunnared
SDN Härlanda
SDN Högsbo
SDN Kortedala
SDN Kärra-Rödbo
SDN Linnéstaden
SDN Lundby
SDN Lärjedalen
SDN Majorna
SDN Södra Skärgården
SDN Torslanda
SDN Tuve-Säve
SDN Tynnered
SDN Älvsborg
SDN Örgryte
Regionbibliotek Västra Götaland
Göteborgs universitetsbibliotek
Göteborgs friskolor